

Додаток 2
до протоколу №1
засідання колегії
департаменту освіти та науки
Одеської міської ради
від 29.01.2019

**Про стан впровадження інклюзивного навчання
в закладах освіти комунальної власності
територіальної громади м. Одеси**

У 2018/2019 н.р. інклюзивне навчання забезпечують 54 заклади освіти. Із них 38 – це заклади загальної середньої освіти, 16 – заклади дошкільної освіти.

У порівнянні з минулим навчальним роком кількість шкіл з інклюзивним навчанням збільшилась на 23, кількість класів – на 43, кількість дітей з особливими освітніми потребами, які в них навчаються, на 66 і на сьогодні становить 136дітей.

Заклади загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання:

Навчальний рік	Райони м. Одеси	Кількість ЗЗСО	В них інклюзивних класів	В них дітей
2017/2018	Київський	2	4	8
	Малиновський	5	10	20
	Приморський	5	9	20
	Суворовський	4	9	22
	Всього	16	32	70
2018/2019	Київський	9	15	27
	Малиновський	10	22	40
	Приморський	11	19	32
	Суворовський	9	19	37
	Всього	39	75	136
	Різниця	23	43	66

Кількість закладів дошкільної освіти з інклюзивним навчанням збільшилась на 8, кількість груп збільшилась теж на 8, в яких виховуються наразі на 20 дітей дошкільного віку з особливими потребами більше у порівнянні з минулим навчальним роком.

Заклади дошкільної освіти з інклюзивною формою навчання

Навчальний рік	Райони м. Одеси	Кількість ЗДО	В них інклюзивних груп	В них дітей
2017/2018	Київський	2	2	6
	Малиновський	1	1	1
	Приморський	1	1	2
	Суворовський	4	4	8
	Всього	8	8	17
2018/2019	Київський	4	4	11
	Малиновський	2	2	3
	Приморський	3	3	7
	Суворовський	7	7	16
	Всього	16	16	37
Різниця		8	8	20

Також функціонують 32 спеціальні класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Заклад освіти	2017/2018 н.р.	2018/2019 н.р.
Одеська спеціальна школа № 75 I-II ступенів Одеської міської ради Одеської області	11	12
Одеська загальноосвітня школа № 77 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області	10	10
Одеський спеціальний навчально-виховний комплекс № 241 "Волошки" "Дошкільний навчальний заклад компенсуючого типу-загальноосвітня школа I ступеня" Одеської міської ради Одеської області	4	4
Одеський навчально-виховний комплекс № 310 „Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу – спеціальна загальноосвітня школа I ступеню” Одеської міської ради Одеської області	6	6
Всього	31	32

Взагалі в закладах освіти у 2018/2019 н.р. навчаються 1 030 дітей з інвалідністю. Із них 282 дитини навчаються за індивідуальною формою навчання.

Постановою Кабінету Міністрів України від 14.02.17 р. № 88 (зі змінами) було затверджено Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету

місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти.

У 2018 році за рахунок субвенції здійснюється оплата видатків на:

- проведення (надання) додаткових корекційно-розвиткових занять (послуг);
- придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку.

Встановлено, що субвенція на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами у 2018 році, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси, використана не в повному обсязі.

Так, на додаткові корекційно-розвиткові заняття було виділено 3 мільйони 240 тисяч, 200 грн., а витрачено лише 749,0 тис. грн.

Сума коштів на придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку у 2018 році становила 1 мільйон 744 тисячі, 600 грн, із яких витрачено 1 мільйон 432 тисячі грн.

Станом на 26.12.2018

	Кількість дітей з ООП	Сума коштів на додаткові корекційно-розвиткові заняття (послуги)			Сума коштів на придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку		
		виділено тис. грн.	витрачено тис. грн.	Різниця	виділено тис. грн.	витрачено тис. грн.	Різниця
Київський район	27	466,8	206,9	259,9	208,0	207,9	0
Малиновський район	40	847,5	225,8	621,7	456,3	238,4	217,9
Приморський район	32	896,4	195,2	701,2	725,1	715,2	0
Суворовський район	39	1029,5	121,0	908,5	355,2	270,6	84,6
Разом	138	3240,2	749,0	2 491,3	1 744,6	1 432,0	302,5

Найменше коштів на додаткові корекційно-розвиткові заняття було витрачено:

У Суворовському районі: із виділених 1 мільйон 29 тисяч, 500 грн витрачено лише 121,0 тис. грн.

У Приморському районі із виділених 896,4 тис грн. витрачено лише 195,2 тис. грн.

У Малиновському районі із виділених 847,5 тис. грн. витрачено 225,8 тис. грн.

У Київському районі було виділено 466,8 тис. грн., а витрачено 206,9 тис. грн.

При цьому були виявлені факти оплати праці фахівців, які надавали корекційно-розвиткові послуги дітям з вересня 2018 року у відповідності до укладеного з ними договору з жовтня 2018 року, а саме: Одеських ЗОШ №№20, 21, 25, 28, 46, 51, 63, 89, гімназії №2.

В Одеській ЗОШ №120 фахівці надавали корекційно-розвиткові послуги дітям без укладання з ними відповідних договорів.

Що ж спричинило невикористання коштів субвенції в повному обсязі?

- Так, в Порядку надання субвенції передбачено напрям використання субвенції на надання корекційно-розвиткових послуг дітям в інклюзивних і спеціальних класах закладів загальної середньої освіти, які вже фінансуються за рахунок освітньої субвенції, що спричинило подвійне фінансування таких заходів;
- Крім того, в Порядку надання субвенції закладено норми щодо розподілу коштів субвенції пропорційно кількості дітей з особливими освітніми потребами без урахування інших параметрів, які впливають на вартість однієї корекційно-розвиткової послуги, що спричинило ризики нерівномірного фінансового забезпечення відповідних видатків.
- Звертаємо ще раз Вашу увагу, що за рахунок цієї субвенції здійснювалася оплата за проведення корекційно-розвиткових занять, які визначені індивідуальною програмою розвитку для учнів інклюзивних класів.

У спеціальних класах учні не мають індивідуальної програми розвитку. Усі корекційно-розвиткові заняття, визначені у робочому навчальному плані, розробленому відповідно до типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів, є обов'язковою варіативною складовою і оплата за їх проведення закладена в освітній субвенції.

Встановлення в Порядку надання субвенції розміру оплати праці фахівців, які надають корекційно-розвиткові послуги, на рівні, нижчому ніж для педагогічних працівників в закладах загальної середньої освіти та спеціальних школах, що спричинило відсутність мотивації у фахівців для влаштування на таку роботу.

На час перевірки в закладах загальної середньої освіти існують наступні вакансії у більшості закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання:

- вчителя-логопеда (дефектолога)
- викладача ритміки
- практичного психолога
- педагога соціального

Відсутність вищезазначених спеціалістів для проведення корекційно-розвиткових занять в цих закладах з інклюзивними класами свідчить про те, що такі заняття з дітьми з особливими освітніми потребами не проводилися.

У 2018 році наказом Міністерства освіти було затверджено Типовий перелік спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти.

У I півріччі 2018/2019 н.р. до департаменту надходили звернення батьків та представників громадських організацій стосовно того, що в окремих закладах придбане обладнання та засоби зберігаються в запакованому стані і не використовуються за призначенням або не відповідають потребам дітей.

Відсутність вільних кабінетів, приміщень в більшості шкіл не дають змогу облаштувати спеціальні кабінети для проведення корекційно-розвиткових занять, ресурсних кімнат, кабінетів лікувально-фізичної культури тощо.

Водночас Державна інспекція навчальних закладів України на виконання вимог частини третьої статті 41 Закону України «Про освіту» зараз розробляє рекомендації для закладів освіти щодо організації та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, однією із складових якої є створення інклюзивного середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

1 січня 2019 року набрали чинності зміни до Бюджетного кодексу України (БКУ). Так, передбачено нову субвенцію - на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами.

У цьому році державна субвенція буде спрямована на заклади дошкільної освіти з інклюзивною формою навчання.

Розподілятимуть субвенцію між місцевими бюджетами у порядку відповідно до кількості осіб з особливими освітніми потребами.

Залишки коштів за субвенцією на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами на кінець бюджетного періоду зберігаються на рахунках відповідних місцевих бюджетів і використовуються у наступному бюджетному періоді з урахуванням цільового призначення субвенції».

Наше спільне завдання – забезпечити повне використання державної субвенції для створення відповідного середовища для дітей з особливими освітніми потребами в закладах освіти м. Одеси.

Наказом департаменту освіти та науки Одеської міської ради від 21.01.2019 № 16 створено координаційну раду з питань створення умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами в закладах освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси.